

Vergaderjaar 2014–2015

30 180

Conferentie van Voorzitters van de parlementen van de Europese Unie

N/ Nr.25

VERSLAG VAN EEN CONFERENTIE

Vastgesteld 18 maart 2015

Op 12 en 13 maart vond in het Huis van Afgevaardigden in Rome een conferentie plaats van de Griffiers van parlementen van de Europese Unie (hierna «de Griffiersconferentie»). Deze Griffiersconferentie diende ter voorbereiding op de EU-Voorzittersconferentie van 20–21 april 2015, eveneens in Rome.

Aan de Griffiersconferentie werd deelgenomen door de Griffier van de Tweede Kamer, mevrouw Biesheuvel-Vermeijden en de Griffier van de Eerste Kamer, de heer Hamilton. De delegatie werd begeleid door de EU-adviseur van de vaste commissie voor Europese Zaken van de Tweede Kamer, mevrouw Timmer.

De delegatie brengt als volgt verslag uit.

Inleiding

De bijeenkomst werd geopend door de gastvrouwen, mevrouw Lucia Pagano als Griffier van het Huis van Afgevaardigden en mevrouw Elisabetta Serafin als Griffier van de Senaat. Beide Griffiers waren tevens gedeeld voorzitter van de bijeenkomst. De Griffiers gaven een vooruitblik op de conferentie, waarbij naast het reguliere agendapunt over IPEX ook gesproken zal worden over de rol van parlementen bij de kwaliteit van EU-wetgeving en over de ontwikkelingen in de politieke dialoog. Beiden thema's over de toenemende rol van nationale parlementen bij de vroegtijdige controle op EU-wetgeving, waarbij samenwerking tussen de parlementen belangrijk is.

Agenda van de Voorzittersconferentie, 20–21 april 2015

Op het programma van de conferentie van Voorzitters van de parlementen van de Europese Unie, die van 20–21 april 2015 in Vilnius zal plaatsvinden, staan vier agendapunten. Het betreft de thema's Europa na de crisis: nieuwe paden voor groei; het continent van fundamentele rechten: een Europa van vrijheid, solidariteit en veiligheid; de rol van parlementen in

onderhandelingen over internationale verdragen; en het versterken van de politieke dialoog.

De Voorzitter van de Tweede Kamer is, evenals de Voorzitter van het Europees parlement Martin Schulz, de emeritus voorzitter van het Jacques Delors instituut Pascal Lamy en de SG van Public Services International Rosa Pavanelli, gevraagd om als spreker op te treden tijdens de sessie over de rol van parlementen in onderhandelingen over internationale verdragen.

De heer Poyser, Griffier van de Overzeese Dienst van de House of Commons, VK, was van mening dat de procedureregels van de twee interparlementaire conferenties, de «artikel-13 conferentie» en de Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid/Gemeenschappelijk Veiligheids en Defensiebeleid (GBVB/GVDB) conferentie, niet ter accordering aan de Voorzittersconferentie zouden moeten voorliggen. Dit zou op het niveau van de betreffende conferentie zelf moeten plaatsvinden. De Hongaarse delegatie deelde dit standpunt. De Griffier van de Tweede Kamer, mevrouw Biesheuvel, gaf aan dat de procedureregels voor de GBVB/GVDB conferentie nog niet formeel overeengekomen waren tijdens de plenaire sessie van deze interparlementaire conferentie en dat agendering hiervan tijdens de Voorzittersconferentie procedureel gezien niet juist zou zijn. Zij suggereerde om dit agendapunt door te verwijzen naar de eerstvolgende GBVB/GVDB conferentie in Luxemburg. De heer Welle, secretaris-generaal van het Europees parlement, gaf echter aan dat agendering hiervan tijdens de Voorzittersconferentie precies in lijn is met wat in de conclusies van de Nicosia conferentie van EU-voorzitters staat. De voorzitter, mevrouw Pagano, gaf aan dat artikel 9 van de procedureregels van de GBVB/GVDB conferentie het toestaat om een ad-hoc comité in te richten met als taak te adviseren over de procedureregels en het voorstellen van amendementen. Dit is gebeurd, het ad-hoc comité heeft amendementen voorgesteld en is akkoord gegaan met de geconsolideerde tekst.

Voorts stelde de heer Poyser dat er concept resoluties circuleren over Oekraïne en over Migratie. Terwijl de inhoud ervan op instemming van velen zal kunnen rekenen, is dit een politiek standpunt. De Voorzitter van het Engelse Lagerhuis kan gezien de politieke constellatie geen politiek standpunt innemen, omdat de Voorzitter boven de partijen staat en neutraal dient te zijn. De Griffier van de Tweede Kamer, mevrouw Biesheuvel, gaf aan dat ditzelfde geldt voor de Nederlandse Voorzitter van de Tweede Kamer. Ook gaf zij aan dat het aannemen van politieke verklaringen niet in lijn is met de procedureregels van de Voorzittersconferentie, artikel 5.1 uit de Stockholmrichtlijnen, waarin staat dat geen politieke standpunten ingenomen mogen worden in de conclusies van de Voorzittersconferentie. De Hongaarse delegatie gaf aan dat de meeste Europese lidstaten zich zorgen maakten om migratie en dat het Hongaarse parlement daarom een nog rijkere tekst wenste. De heer Welle, secretaris-generaal van het Europees parlement, was van mening dat deze onderwerpen wel op de agenda van de Voorzittersconferentie geplaatst moesten worden, er is volgens hem inmiddels een traditie opgebouwd dat Voorzitters dergelijke zaken bespreken.

IPEX

De nieuwe Litouwse Griffier, mevrouw Daiva Raudonienė, geeft als voorzitter van IPEX een toelichting op de afgelopen activiteiten gedurende het IPEX-voorzitterschap van Litouwen. Dit betrof met name de volgende prioriteiten van het IPEX-bestuur: nieuwe IPEX richtsnoeren, nieuwe inhuurprocedure voor de IPEX *information officer*, een debat over de rol

van IPEX en verbetering van de IPEX website. De IPEX richtsnoeren worden zodanig gewijzigd dat er een jaarlijks roulerend voorzitterschap geïntroduceerd wordt, dat gelijk loopt met het voorzitterschap van de EU Voorzittersconferentie. Ook werd de IPEX gebruikersconferentie genoemd, die voor het eerst in Denemarken plaatsvond in januari 2015.

De Griffier van de Eerste Kamer, de heer Hamilton, wees op het belang van IPEX als vitaal instrument voor de uitwisseling van informatie over EU-wetgeving. Hij gaf aan dat nog niet alle leden IPEX volop gebruiken, daarom stelde hij voor om in de IPEX-conclusies tevens op te nemen dat pogingen gedaan moeten worden om het gebruik van IPEX te verbreden en de betrouwbaarheid ervan te verbeteren. Daarnaast gaf hij aan dat de Eerste Kamer zich alvast vrijwillig aanbiedt om in het IPEX bestuur plaats te nemen, vooruitlopend op het Nederlandse EU-voorzitterschap, dat de ex officio deelname aan het IPEX-bestuur met zich meebrengt. De Griffier van de Tweede Kamer, mevrouw Biesheuvel, meldt haar instemming met de IPEX conclusies en de nieuwe IPEX richtsnoeren. Ze dankt de IPEX bestuursleden voor hun werkzaamheden en geeft aan dat IPEX steeds meer voor het parlement betekent. Ook spreekt zij speciale dank uit aan de Deense Folketing, voor het organiseren van een zeer nuttige gebruikersconferentie. De Griffier van het Sloveense huis van afgevaardigden, mevrouw Uršula Zore Tavčar vraagt of de jaarlijkse stijging van de financiële bijdrage aan IPEX beperkt zou kunnen blijven, anders moeten zij hun lidmaatschap heroverwegen. Mevrouw Loreta Raulinaitytė, lid van het IPEX-bestuur namens Litouwen, dankte de heer Hamilton voor zijn vrijwillige deelname aan het bestuur en gaf aan dat de IPEX conclusies conform de wens van de heer Hamilton gewijzigd zullen worden.

Rol van parlementen bij de kwaliteit van EU-wetgeving

De heer Welle, secretaris-generaal van het Europees parlement, presenteerde de nieuwe werkwijze van het Europees parlement inzake de vroegtijdige controle op nieuwe EU-wetgeving. Ook ging hij in op de rol die nationale parlementen daarbij kunnen spelen. Het EP heeft systematisch onderzocht welke kansen er zijn om de wetgevende democratie te versterken. Het EP heeft het project Cost of Non Europe geïnitieerd, dit geeft aan op welke terreinen er een potentieel (financieel) voordeel te behalen valt met EU-wetgeving. Hieruit blijkt dat het completeren van de digitale interne markt, de interne markt voor consumenten en burgers en de bankenunie grote financiële voordelen oplevert. Dit moeten dan ook de belangrijkste prioriteiten zijn volgens de heer Welle. Ook het transatlantische handelsverdrag TTIP, een geïntegreerde energiemarkt, verbeterde coördinatie van fiscaal beleid en het completeren van financiële markten lijkt financieel veel op te leveren. Deze systematiek zou volgens de heer Welle gebruikt kunnen worden om het subsidiariteitsprincipe te kwantificeren.

Verder wil het EP de tijd tussen het verschijnen van het Werkprogramma van de Europese Commissie en het daadwerkelijke verschijnen van EU-voorstellen beter benutten, onder andere door na te gaan wat er mis ging met bestaande wetgeving. Dit wordt gemeten door het aantal petitieën dat ingediend is over bepaalde wetten, maar ook naar aanleiding van consultatie met nationale parlementen en vragen aan het Europees Hof of er een *performance audit* gedaan kan worden. Als de bedoelde voordelen van wetgeving niet plaatsvinden dan zou de wetgeving ingetrokken moeten worden. Verder wil het EP meer werken met stakeholdersraadpleging, via de informatiebureaus in de lidstaten. Bijna 90% van EU-wetgeving passeert tegenwoordig in eerste lezing. Dit proces moet meer transparant worden: ook mensen die niet bij de onderhandelingen zijn moeten permanent op de hoogte gehouden worden. Ook wil het EP

de gedelegeerde- en uitvoeringshandelingen (door Europese Commissie en nationale experts) beter controleren omdat dit hetgene is waardoor de burgers het meest geïrriteerd raken. Het EP heeft hierop het vetorecht. Ook wil men beter kijken of alle conclusies van de Europese Raad worden geïmplementeerd. Dit is met name van belang vanwege de beloftes die aangegaan worden over de nationale hervormingsprogramma's. Volgens de heer Welle moeten het Europees, nationaal en regionaal niveau en burgers beter met elkaar worden verbonden.

De Letse Griffier, Sandra Paura, kondigde aan dat de COSAC plenaire vergadering begin mei aan dit thema een dagdeel heeft gewijd. Op verzoek van de Deense Griffier, de heer Larsen legde de heer Welle uit wat er verstaan wordt onder consultatie van nationale parlementen: deze parlementen kunnen op basis van de eerder door de Voorzitter van het Europees parlement, de heer Schulz, gestuurde brief over dit onderwerp, ingaan op de in die brief genoemde 43 wetgevende voorstellen indien zij daar sterke gevoelens bij hebben. Het Europees parlement staat open voor alle informatie die zij van nationale parlementen kunnen ontvangen inzake deze 43 EU-voorstellen. De heer Risse, Griffier van de Duitse Bundestag, gaf aan dat een complicerende factor is dat niet alleen op expertise gevaren kan worden maar dat ook de politieke wenselijkheid meespeelt. Daarnaast merkte hij op dat het meten van subsidiariteit niet alleen kwantitatief kan plaatsvinden op basis van financiële wenselijkheid, maar dat ook politieke en culturele afwegingen meegenomen moeten worden.

Politieke dialoog

De laatste sessie van deze conferentie betrof de ontwikkelingen in de politieke dialoog. De heer Larsen, Griffier van de Deense Folketing, zei gedurende zijn presentatie dat het belangrijk is te kijken hoe democratische legitimiteit in Europa vergroot kan worden. Nationale parlementen moeten actieve spelers worden, maar er zijn meer instrumenten nodig, we kunnen niet blijven steken in het verantwoordelijk houden van nationale regeringen. De politieke dialoog is tot nu toe succesvol geweest, het kan dienen als vroegtijdig waarschuwingssysteem waarbij de belangrijkste argumenten reeds bijtijds uitgewisseld worden. Europees Commissaris Timmermans is aangesteld om de betrekkingen met nationale parlementen te verbeteren, we moeten gebruik maken van deze kans, aldus de heer Larsen. De groene kaart, waarmee nationale parlementen nieuwe EU-wetgeving kunnen voorstellen, staat op de agenda van de COSAC in mei. Het Deense parlement heeft reeds een experiment hiertoe voorgesteld over de instelling van een Europees business forum. Ook zou de politieke dialoog met het Europees parlement verbeterd kunnen worden, bijvoorbeeld door het uitnodigen van rapporteurs uit het EP bij nationale debatten.

Mevrouw Corinne Luquiens, Griffier van de Franse Assemblée Nationale, beschreef de situatie in het Franse huis van afgevaardigden. Zij noemde daarbij ook het feit dat de Franse AN een apart vragenuur heeft over Europese Zaken. Volgens mevrouw Luquiens is alleen de uitwisseling tussen regering en Assemblée Nationale te beperkt, daarom is de politieke dialoog nuttig. Dit instrument is veertig maal gebruikt in 2014 door de Franse AN, die liever inzet op de politieke dialoog dan op de subsidiariteitstoets vanwege de strakke deadlines. Ook herinnert zij aan het feit dat Europees Commissaris Timmermans zijn collega's opgeroepen heeft zo vaak mogelijk naar nationale parlementen te gaan, de Assemblée Nationale heeft al elf Europees Commissarissen ontvangen. Daarnaast probeert men vaker een bezoek aan Brussel af te leggen.

De Zweedse Griffier, de heer Mårtensson, gaf aan dat het een uitdaging is voor de Zweedse Riksdag om gebruik te maken van het instrument politieke dialoog omdat zij alleen over protocol-2 zaken kan communiceren met de Europese Commissie. In dit verband pleitte de heer Mårtensson voor verbetering van de subsidiariteitstoets: de 8-wekentermijn is te kort en ook zouden de drempels voor het behalen van een gele/oranje kaart herzien moeten worden. Er is een *Agreement of understanding* nodig tussen nationale parlementen en EU-instituties. De Griffier van de Tweede Kamer, mevrouw Biesheuvel, gaf aan dat de Tweede Kamer selectief omgaat met het instrument van politieke dialoog maar dat aan dit instrument meer en meer belang gehecht wordt. Het is het meest effectief om dit instrument selectief maar gezamenlijk te benutten. De TTIP brief van nationale parlementen aan de Europese Commissie laat zien dat, ook al was dit niet een formele politieke dialoog, het werkt om gezamenlijk op te trekken. In Ierland heeft men het controlestelsel in het parlement aangepast ook met het oog op de politieke dialoog, aldus de Griffier van het Ierse parlement, de heer Finnegan. Een instrument als een groene kaart zou welkom zijn, daarom steunt men de notitie over de groene kaart opgesteld door de House of Lords. Ook de Cypriotische delegatie ziet de politieke dialoog als zeer welkom instrument.

De Griffier van de Eerste Kamer der Staten-Generaal,
G.J.A. Hamilton

De Griffier van de Tweede Kamer der Staten-Generaal,
J.E. Biesheuvel-Vermeijden